

**O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLIY TA'LIM, FAN VA INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI
NAMANGAN TO'QIMACHILIK SANOATI INSTITUTI**

"TASDIQLAYMAN"

Namangan to'qimachilik sanoati

instituti rektori

Q.M.Xoliqov

2024-yil "___"

KOSTYUM MAKETLASH

FANINING O'QUV DASTURI

Bilim sohasi: 200 000 – San'at va gumanitar fanlar

Ta'lif sohasi: 210 000 – San'at

Ta'lif yo'nalishi: 60210400 – Dizayn (kostyum)

Namangan-2024

Fan/modul kodi KM	O'quv yili 2024-2025	Semestr 5	Kreditlar 4	
Fan/modul turi Majburiy	Ta'lim tili O'zbek		Haftadagi dars soatlari 4	
1.	Fanning nomi	Auditoriya mashg'ulotlari (soat)	Mustaqil ta'lim (soat)	Jami yuklama (soat)
	Kostyumni maketlash	60	60	120
2.	I.Fanning mazmuni			
	<p>Fanni o'qitishdan maqsad - liboslarni shakli va bichimi turli xil murakkablikda bo'lishi hamda konstruksiyalash qoidalarini qo'llab bo'lmaydigan hollarda libos shaklini hosil qilish usullarini o'rgatuvchi fan ekanligi hisobga olib, "Liboslarni maketlash" fani dolzarbli namoyon bo'ladi. Bo'lg'usi ijodkor mutaxassislarga turli mакtab an'analarini o'rganish, saqlash hamda rivojlantirishda hozirgi zamon dizayn sohasidagi yangi yangi pog'onalarini egallash, yaratilgan va yaratilayotgan murakkab bichimdagи libos modellari shakli va hajmini tahlil qilish va ularni hosil qilishni bilish; mulyaj metodi bilan buyumlarni maketlashtirish; yangi tikish texnologiyalar va yangicha xossalni mato va materiallarni kostyum strukturasi shakliga qo'llay olishni bilishdir.</p>			
	<p>Fanni vazifasi- murakkab bichimli libos modellari shakli va hajmini tahlil qilish va ularni hosil qilishni bilish; mulyaj metodi bilan buyumlarni maketlashtirish; yangi tikish texnologiyalar va yangicha xossalni mato va materiallarni kostyum strukturasi shakliga qo'llay olishni bilish, bu yo'nalishda belgilangan nazariy bilim va amaliy ko'nikmalarni shakllantirishdan iboratdir.</p>			
	<p>II.Asosiy nazariy qism (ma'ruza mashg'ulotlari nazarda tutilmagan)</p> <p>III. Laboratoriya mashg'ulotlar bo'yicha ko'rsatma va tavsiyalar</p> <p><i>Laboratoriya mashg'ulotlari uchun quyidagi mavzular tavsiya etiladi:</i></p>			
	<ol style="list-style-type: none"> 1. Maket usullari: qadalma, gabarit bo'laklar va ularning mohiyati. 2. Libos maketini tayyorlash uchun ishlataladigan materiallar tahlili. Maket tayyorlash texnologiyalari tavsifi.** 3. Murakkab bichimli va shaklli kiyimlarning tuzilishi. 4. Yelkada turuvchi kiyim detallarining lif old bo'laklari mulyaj, maket, gabarit bo'laklar va bo'lak usuli yo'li bilan qadalmalarini olish qoidalari va ularni amalda qo'llash. 5. Yelkada turuvchi kiyim detallarining ort bo'laklari mulyaj, maket, gabarit bo'laklar va bo'lak usuli yo'li bilan qadalmalarini olish qoidalari va ularni 			

- amalda qo'llash.
6. Yelkada turuvchi kiyim detallarining o'tkazma yeng mulyaj, maket, gabarit bo'laklar va bo'lak usuli yo'li bilan qadalmalarini olish qoidalari va ularni amalda qo'llash.
 7. Yelkada turuvchi kiyim detallarining reglan yeng mulyaj, maket, gabarit bo'laklar va bo'lak usuli yo'li bilan qadalmalarini olish qoidalari va ularni amalda qo'llash.
 6. Yelkada turuvchi kiyim detallarining yaxlit bichilgan yeng mulyaj maket, gabarit bo'laklar va bo'lak usuli yo'li bilan qadalmalarini olish qoidalari va ularni amalda qo'llash.
 7. Yelkada turuvchi kiyim detallarining turli yoqalar mulyaj, maket, gabarit bo'laklar va bo'lak usuli yo'li bilan qadalmalarini olish qoidalari va ularni amalda qo'llash.
 8. Yubka old bo'laklari mulyaj yo'li bilan qadalmalarini olish qoidalari.
 9. Yubka ort bo'laklari mulyaj yo'li bilan qadalmalarini olish qoidalari
 10. Ayollar bluzkasini qadalmasini ishlab chiqish.
 11. O'tkazma yengli ayollar ko'ylagini qadalmasini ishlab chiqish.
 12. Yoqasining shakli va bichimi murakkab bo'lgan ayollar ko'ylagini qadalmasini ishlab chiqish.
 13. Katak matolardan ayollar ko'ylaklari maketini hosil qilish.
 14. Yo'l-yo'l matolardan ayollar ko'ylaklari maketini hosil qilish.
 15. Murakkab shakli turli assortimentdagi ayollar liboslari maketlarini hosil qilish.
 16. Murakkab bichimli turli assortimentdagi ayollar liboslari maketlarini hosil qilish.
 17. To'qimachilik matolari dizayni, strukturasi hisobga olib kiyim shakllarini maketda hosil qilish.*
 18. Paxta va ipak tolali matolardan liboslarni maketlashda texnik shartlar.*

*Izox: ** Angilyaning Manchester universiteti (QS-23 o'rinda).*

*Izoh: * "Istiqlol Dizayn Markazi" Masuliyati Cheklangan Jamiyati korxonasi tavsiyasi asosida olingan.*

Amaliy mashg'ulotlarini tashkil etish yuzasidan kafedra tomonidan ko'rsatma va tavsiyalar ishlab chiqiladi. Unda talabalar asosiy mavzulari bo'yicha olgan bilim va ko'nikmalarini amaliy masalalar, keyslar orqali yanada boyitadilar. Shuningdek, darslik va o'quv qo'llanmalar asosida talabalar bilimlarini mustahkamlashga erishish, tarqatma materiallardan foydalanish, masalalar yechish, mavzular bo'yicha taqdimotlar va ko'rgazma tayyorlash, normativ-huquqiy hujjatlardan foydalanish va boshqalar tavsiya etiladi.

III.Mustaqil ta'lim va mustaqil ishlar

Mustaqil ta'lim uchun tavsiya etiladigan mavzular:

1. Murakkab bichimli ayollar bluzkasini maked usulida qadalmasini olish.
2. Ijodiy manbaalardan foydalanib ayollar ko‘ylagi lif qismini makedlash, qadalmasini olish.
3. Bionik shakllardan foydalanib ayollar klassik uslubidagi bluzkasini makedlash, qadalmasini olish.
4. Preta-porte De luxe uslubidan foydalanib, ayollar bashang ko‘ylagini makedlash, qadalmasini olish.
5. Gazlama parchalaridan ratsional foydalanib, ayollar bashang ko‘ylagini makedlash va qadalmasini olish.
6. Turli gazlamalar plastika hususiyatidan kelib chiqib bolalar sahna liboslarini makedlash va qadalmasini olish.
7. Turli shakldagi yenglarni manekenda makedlash.**
8. Turli shakldagi yoqalarni manekenda makedlash **.
9. Innovatsion usullardan foydalanib, perspektiv modellash.
10. Kiyim fazoviy-hajmiy shaklini hosil qilish.

Izox: ** Angilyaning Manchestr universiteti (QS-23 o‘rinda).

Izoh: * “Istiqlol Dizayn Markazi” Masuliyati Cheklangan Jamiyati korxonasi tavsiyasi asosida olingan.

Mustaqil o‘zlashtiriladigan mavzular bo‘yicha talabalar tomonidan referatlar taylorlash va uni taqdimot qilish tavsiya etiladi.

3. IV. Ta’lim natijalari / Kasbiy kompetensiyalari.

Talaba bilishi kerak:

- “Libosni makedlash” fanini o‘zlashtirish jarayonida bakalavr: kiyim fazoviy-hajmiy shaklini hosil qilishning usullarini (konstruktsiyalash usuli, maked usuli), murakkab bichimli va shaklli kiyimlarning tuzilishi haqida, loyihalashtirishning turli bosqichlarida makedning roli haqida, maked tayyorlash uchun ishlatiladigan asosiy materiallar; maked tayyorlash uchun material tanlashni, turli hil mato va materiallardan maked tayyorlash texnologiyalari, turli assortimentdagi va turli shakldagi kiyimlarni strukturasi haqida **tassavvurga ega bo‘lishi; (bilim)**

- belda va yelkada turuvchi kiyimlar va ularning bichimlarini, mulyaj usuli bo‘yicha bajariladigan ishlar ketma-ketligini, materiallar, kiyim shakli, funktsiyasi va konstruktsiyasining hususiyatlari orasidagi o‘zaro bog‘liklikni, oddiydan to murakkabgacha bo‘lgan molellar shaklini tahlil qilish, mulyaj usuli bo‘yicha oddiydan to murakkabgacha bo‘lgan model shaklini hosil qilish, model detallarining qadalmasini olish **bilishi va foydalana olishi; (ko‘nikma)**

- shakli hosil qilinayotgan model uchun ishlatilgan gazlama bilan maked materialining xususiyatlari orasidagi farqni tushunishi va ularni hisobga olish;

- murakkab bichim hamda har xil shakl va hajmdagi kiyimlar texnik

	eskizining uch yoqlama ko‘rinishini chiza olish, gavdabop eskiz va texnik esklarni tahlil qila olish va ular orasidagi farqni tushunish kabi murakkab shakldagi kiyim qadalmalari uchun hosila va yordamchi andazalarni tuzish kabi <i>ko‘nikmalariga ega bo‘lishi kerak. (malaka)</i>
4.	<p>V. Ta’lim texnologiyalari va metodlari:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ma’ruzalar; • interfaol keys-stadilar; • seminarlar (mantiqiy fikrlash, tezkor savol-javoblar); • guruhlarda ishlash; • taqdimotlarni qilish; • individual loyihalar; • jamoa bo‘lib ishlash;
5.	<p>VI. Kreditlarni olish uchun talablar:</p> <p>Joriy, oraliq nazorat shakllarida berilgan vazifa va topshiriqlarni bajarish, yakuniy nazorat bo‘yicha yozma ishni muvaffaqiyatli topshirish.</p>
6.	<p>Asosiy adabiyotlar</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Q.M.Xoliqov , S.U.Raxmatova , K.A.Boymatova “Kostyumni maketlash” Namangan, Arjumand media-2022 y, 87-bet. 2. D.U.Aripdjanova “Turli qomatlarga kiyimlarni konstruktsiyalash” Naman-gan, Bilim va intelektual salohiyat-2021, 183-bet. <p>Qo‘sishimcha adabiyotlar</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Z.N.Bikov va boshqalar “Badiiy konstruktsiyalash. Sanoat mahsulotlarini loyihalashtirish va maketlashtirish” Moskva-1968, 215-b. 2. Козлова Т.В. “Основа теории проектирования костюма”. Москва. Легпромиздат 1988г, 230-ст. 3. Коблякова Е.Б. “Основа конструирования одежда с элементами САПР”, М. 1987. 4. Ермилова В.В, Ермилова О.В. “Моделирование и художественное оформление одежда”. 2001-г. 184-с <p>Axborot manbaalari</p> <ol style="list-style-type: none"> 5.www.zivonet.uz 6.www.lex.uz 7. https://burdastyle.ru/stati/proektirovanie-odezhdy-na-manekene-/ 8. https://www.livemaster.ru/topic/1753323-modelirovanie-odezhdy-metodom-nakolki-na-manekene 9. https://rdfgroup.ru/blogs/blog/maketirovaniye-ot-dior
7.	Fanning o‘quv dasturi Namangan to‘qimachilik sanoati instituti Kengashining 2024 yil “ <u>26</u> ” <u>08</u> dagi “ <u>L</u> ”-sonli bayonnomasi bilan ma’qullangan.

8.	Fan/modul uchun mas'ullar: M.A.Nazarova - Namangan to‘qimachilik sanoati instituti “Dizayn” kafedrasi mudiri. K.A.Boymatova - Namangan to‘qimachilik sanoati instituti “Dizayn” kafedrasi assistenti.
9.	Taqrizchilar: N.N.Nabidjanova – Namangan to‘qimachilik sanoati instituti “Yengil sanoat mahsulotlari konstruktsiyalash va texnologiyasi” kafedrasi proffessori. Z.Ibragimova- “Istiqlol dizayn markazi” MCHJ korxona rahbari. A.Mo‘minov-“Saodat sanoat servis MCHJ konstruktor-texnolog.